

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Deus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

A interpretetur, nunc corniculatam, nunc dividuam, nunc protumidam, nunc plenam contemplatur: Ignium denique facie varia, quanto longius facessit à Sole, tanto largius collustrari, parte luminis compotem, parte altera cassam proque oris circumversione fulgoris speciem variare: sive id alieno irradiata lumine faciat, sive proprio præpetique candore, ut Chaldæi arbitrantur. Cleomedes enim libro de cœlestium orbium contemplatione scribit, inter Berosi placita contineri, corpus Lunæ pilam esse dimidia parte candidam, altera caruleam, partemque illam candidam proprietate quadam *nis ovum ab eis*, ad Solem semper converti: unde quo magis illi succedit, luminosam illam partem à nobis averti magis: quo vero longius abscesserit, eo magis oculum nostrum in amborum *Meus consensu* medio sisti, partemque candidam nobis adversam fieri, ac perinde sese exhibere conspicuam. Tangit idem Apulejus in Deo Socratis.

PRINCIPIUM. CAP. V.

O Siridis vero taniæ nulla fucabantur umbra, sed undecunque micantissimæ splendorem nitidum præ se ferebant. Nam cum illæ principii symbolum essent, idque virtute sua purum nitidumque sit, neque ullius rei admittance labefactetur, nihil præter candorem ostentare par erat. Sacerdotes autem illi cum has semel in manus suscepissent, eas evestigio recondebant, non amplius videndas atrectandasve, Isiacis vero sæpius utebantur. Taniæ autem Græcam vocem sic interpretatur Verrius, ut dicat ornamentum esse laneum capitis honorati. Hinc Ennius Alexandro:

Volans de cœlo cum corona & taniis.

Tania quid

Sed ut rei Philosophiam in albis hinc taniis explicemus: manifestum est rerum omnium principium ab omnibus sanæ mentis hominibus ad Deum referri. Album autem est prima veluti materia quædam, in quam colores, quotquot volueris, perinde ac in universalem illam possis omnes species inducere. Hinc ad Dei cultum alba plurimum indumenta omnium pene nationum consensu adhiberi solent, semperque albus color sacris accommodatus. Atque ideo ait Persius: *Quamvis albata rogatur.* Sed quid indigemus Persio, si assertotis nostri indumenta, cum gloriam suam vellet discipulis patefacere, alba sicut nix apparere? Apud Ciceronem II. de Legibus: *Color albus præcipue decorus Deo est tum in ceteris, tum maxime in textili.* Et nostra pietas canit, ut linteas, easque purissimas induti tunicas, sacra Deo caneremus. Sed quoniam præcipua annorum, mensium, & dierum hieroglyphica tam significata, desumuntur à vario cœlimotu, præteritis multis, quæ per figuras varias indicabantur, nec vulgo tamen, sed solis sacerdotibus Ægyptiis innotescerant, ad cœlorum perindeque circulorum considerationem progressi, reliqua quæ de temporibus significantur, per horum figuras explicabimus.

DE CIRCULO. CAP. VI.

Circuli significata non apud Ægyptios tantum in usu fuere, sed & apud nationes alias multifariam accepta: quare separatim suum, hoc est, hunc locum sibi deposcere visi sunt.

ÆTERNUM PERPETUUM QUE.

CAP. VII.

Nam quod modo in Osiridis taniis dicebamus, has utpote albas principium indicare, unus quippe circulus descriptus, aut simpliciter, aut alteri cuiquam picturæ signove circumductus: nunc semper, nunc perpetuum & æternum, nunc omnia, quippe *τὸ πᾶν* significabat: nempe quod in ea figura neque principium, neque finem invenire sit, quod æternitatis est proprium, & quia omnium est figurarum capax, universitatem ipsam intra se completi videtur. Ab huiusmodi autem circulari ambitu exacte peractio, videlicet cum Sol à matutino horizonte digressus, eodem redierit, unde ferri ceperat, divinæ literæ *Tota die*, pro perpetuo posuerunt, ut Psal. 71. *Ut cantem gloriam tuam tota die,* ubi Symmachus, pro lectione, quæ est, *Tota die*, perpetuo reddidit. *Tota die pro perpetuo.*

DEUS. CAP. VIII.

Cujus etiam principii finisque nusquam apparentis ratione habita, Ægyptii Deum ex hieroglyphico circuli intelligebant. Persæ vero (quod non absurdum est repetere) cum Jovem cœli domi-

dominum dicerent, sacrificia illi se facere putabant, ubi celsissimam speculam conscendissent, Jo-
vemque cœli circulum nuncupassent. Transit idem mos ad Turcas. Hinc ab alta quaque turri
matutinales illæ acclamationes, quarum sensus est, Deum fuisse semper, futurumque semper, neque
quicquam aliud, nisi quod suum etiam salutant Mahometum Sarraceni quoque & pleræque aliæ
nationes Deum, Circulum appellabant, atque hinc sempiternum exprimi contendebant.

ADORATIO. CAP. IX.

*Aloisius
circumactu
corporis.*

EA de causa Pythagoras circumactu corporis adorandum jubet his verbis, *περικύβητος*
περικύβητος, quod Plutarchus ad imitationem cœli perpetua vertigine circumacti fieri putat, quam
quam nonnulli dicunt ad rerum humanarum varietatem, assiduamque mutationem, in quibus ni-
hil stabile, perpetuumque sit, arbitrantur. Sedenim quod ad corporis conversionem pertinet, muta-
rum is gentium mos fuit: idque Propertiani loci aperit intellectum, libro 1.

*Ante tuos quotiens verti me perfida postes,
Debitaque occultis vota tui manibus?*

*Sarton: in
Vitell. c. 2.*

Quod dubio procul adorationem rite factam innuit. Tale aliquid apud Suetonium invenias, ubi
Lucio ait, de Vitellii progenitoribus loquens: *Idem miri in adulando ingenii, primus Capitiæ Caesarem
adorari, ut Deum instituit, cum reversus ex Syria non aliter adire ausus esset, quam capite velato, circum-
vertens que se, deinde procumbens.* Fuit vero Numæ institutum, ut adorantes Deos, in orbem sese ver-
terent, deinde vero sederent. Præterea conversio illa, & totius corporis circumactio, nobis docu-
mento est, nihil ex humanis rebus firmum esse & stabile, & utcumq; vertat Deus, revolvatq; vitam
nostram, id iurandæ ac libenter admitti oportere. De festu autem in Cynocephali commentario di-
ctum, situm huiusmodi ad divina pertinere. Id vero minime prætereundum, fieri solitam eam corpo-
ris conversionem à sinistra in dexteram, ad ipsius mundi imitationem, cuius ortus, ut & Plinius, &
nonnulli alii tradidere, ab læva parte est in dexteram præceptus. Quare jocatur Plautus Curculione,
dicente Phædromo: *Quo me vertam nescio, subjungit Palinurus servus: Si Deos salutar, dextro ver-
sum censeo.* De Camillo memoriæ proditum est, cum se ad dexteram convertisset, ut mos erat Roma-
nis adorantibus, subito eum lapsu cecidisse, quod omen ad damnationem, qua postea oppressus est,
pertinuisse creditum, omnia eo populo superstitiosius æquo pendente. Quoque ad huiusmodi
circuitum in adoratione pertinet, notum ex historiis est, quam prudenter Marcellus ad Capitolium
Cisalpinæ Galliæ vicum se gesserit. Nam cum impetum in Gallos faceret, retractus ab Equo ob
hostium clamorem perterrefactio, circuitum eum adorato Sole, ut Romanis in pugnae principio fa-
cere mos erat, de industria fecisse simulavit, ne apud suos mali ominis religionem excitaret. E con-
trario Galli sinistrorsum, & in lævam partem religiosius fieri ab adorantibus conversionem corporis
arbitrabantur, de quo ita Plinius: *In adorando dexteram ad osculum referimus, totamque corpus cir-
cumagimus: quod in lævam fecisse Galli religiosius credunt.*

*Numæ in-
stitutum in
adorandis
Dii.*

PERFECTIO. CAP. X.

*Nam τή-
λειος*

DEnique apud veteres observabatur, ut facto sacrificio, circulum in ara illinerent ex hostia-
rum sanguine, quem phiala religiosissime collegissent. Idque erat sacrum illud verbum *τήλειος*,
quod perfectionis indicium esse dicebant: quod figurarum ea sit undecumque perfecta.

ANNUS. CAP. XI.

*Id est, perfe-
ctus & dege-
τη τήλειος,
perfecta
virtus.
Arist. libr.
Eth. 1. c. 13.
Aureus cir-
culus in Si-
mandii se-
pul. bro.*

Qui vero per circuli designationem annum intelligi volunt, ut manifestiora prætereamus, ejus
potissimum aurei circuli ratione inniti videntur, quam de Simandii sepulchro & Cambyses &
Persæ sustulerunt: erat enim ille trecentorum & sexaginta quinque cubitorum ambitu, cubiti unius
latitudine, singulis anni diebus in singulis cubitis, exsculptis, per astorum ortus occasusque, quibus
ea secundum Astrologos observata significarent: cuiusce rei quædam propemodum umbra habetur
Patavi in Palatini palatii aula, ubi corona superne circum circa ducta, Zodiaci primum totius figu-
ris insignis, mox gradibus suis distincta, quorum unicuique adpictæ sunt certæ rerum imagines,
quæ pueri gradus ejus emerfu nati, modo ingenium, modo sortem indicent: quarum ego testimo-
niis sæpe uti soleo hieroglyphicis meis fide facienda: nam Ægyptium quid omnino sapere vi-
dentur.

